

УПУТСТВО за припрему буџета Града Врања за 2024. годину

Број: 40-325/2023-07

Одељење за буџет и финансије
01. август 2023. године

Садржај

Увод

1. Основне економске претпоставке и смернице за припрему нацрта буџета Града Врања за 2024. годину	3
2. Опис планиране политике града Врања	7
3. Процена прихода и примања и расхода и издатака буџета града Врања за 2024. годину и пројекција за 2025. и 2026. годину	11
4. Обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана буџетских корисника за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину	13
5. Финансијска помоћ Европске уније (ИПА I и ИПА III)	17
6. Смернице за припрему средњорочних планова буџетских корисника	22
7. Поступак и динамика припреме буџета града Врања и предлога финансијских планова буџетских корисника	22
8. Начин исказивања родне анализе буџета локалне власти	24
9. Напомене у вези са попуњавањем образаца	25
8.1 Табела 1 – Програм	
8.2 Табела 2 – Програмска активност	
8.3 Табела 3 – Пројекат	
8.4 Табела 4 – Захтев за додатна средства	
8.5 Табела 5 – Плате и број запослених	
8.6 Табела 6 – Преглед капиталних пројеката за период од 2024-2026	
10. Информациони систем за праћење, контролу и извештавање о извршењу буџета јединица локалних самоуправа	30

Увод

На основу члана 36а Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013, 108/2013, 142/2014, 68/2015-др.закон и 103/2015, 99/16, 113/17, 95/18,72/19, 149/20,118/2021, 138/2022 и 118/2021 – др.закон, у даљем тексту: Закон), достављамо Вам **Упутство за припрему Нацрта Одлуке о буџету града Врања за 2024. годину.**

Због потребе поштовања буџетског календара, законом прописаних рокова и како би буџетски корисници имали више времена за планирање, припремљено је Упутство за припрему Одлуке о буџету Града Врања за 2024. годину.

Упутство које вам достављамо у прилогу, садржи основне економске претпоставке, смернице и параметре на основу којих израђујете Предлог финансијског плана за 2024. годину и наредне две фискалне године. Директни корисници буџета су одговорни да упутство са одговарајућим обрасцима доставе индиректним корисницима буџета у својој надлежности.

У складу са чланом 112. Закона, почевши од доношења о буџета за 2015. годину, све локалне самоуправе и корисници буџетских средстава су у обавези да своје финансијске планове припремају у складу са програмском методологијом¹.

Предлог финансијског плана за буџетску и наредне две фискалне године треба доставити на прописаним обрасцима који су доступни на градском сајту www.vranje.org.rs, у делу Буџет 2024. и у Одељењу за буџет и финансије Града Врања. Предлог се доставља у писаном облику, потписан од стране директора и оверен печатом. Предлог мора бити са писаним образложењем за сваку врсту расхода и са наведеном правном основом и извором финансирања. Предлог мора да садржи циљеве и индикаторе за сваку програмску активност и пројекат.

У складу са буџетским календаром **рок за доставу предлога финансијских планова је 15. септембар 2023. године** када су корисници буџета обавезни према Закону да доставе своје предлоге Одељењу за буџет и финансије. За све додатне информације око припреме финансијских планова можете се обратити Служби буџета на телефон 017/402-309 или мејлом на analitikabudzeta@vranje.org.rs.

Чланом 31. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/16 113/2017, 95/2018, 72/2019, 149/20, 118/2021, 138/2022 и 118/2021 – др.закон), прописано је праћење и извештавање о учинку програма, програмских активности и пројеката јединица локалне самоуправе, а све у циљу обезбеђења услова за унапређење програмске структуре буџета. Корисници буџета су у обавези да доставе годишњи извештај о учинку до 15. марта текуће године, односно извештај о учинку програма оствареним у току првих шест месеци текуће године до 15. септембра.

Обавезују се сви корисници буџетских средстава буџета Града Врања да **Извештај о учинку програма оствареним у току првих шест месеци текуће године на обрасцу који се налази у прилогу доставе Одељењу за буџет и финансије до 15.септембра 2023. године заједно са предлогом финансијског плана за 2024. годину.**

Руководилац Одељења
Ненад Тасић

1. Основне економске претпоставке и смернице за припрему Нацрта буџета града Враћа

У складу са чланом 36а Закона о буџетском систему, на основу овог упутства, директни корисници средстава буџета локалне власти припремају предлог финансијског плана за 2024. годину, са пројекцијама за 2025. и 2026. годину и достављају га локалном органу управе надлежном за финансије.

Услед настале ситуације ескалацијом сукоба у Украјини као и заоштравањем међународних економских и политичких односа, праћених рекордним ценама енергената, даје се препорука јединицама локалне самоуправе да приликом припремања одлука о буџету изврше распоред средстава у односу на обавезе чије измирење је приоритетно.

Законом о буџетском систему је прописано да одредбе закона којима се уређује коришћење и расподела сопствених прихода које остваре установе основане од стране локалне власти над којима оснивач, преко директних корисника буџетских средстава, врши законом утврђена права у погледу управљања и финансирања, престају да важе кад се за то створе технички услови.

С обзиром на то да је законодавац оставио могућност да установе до даљњег могу да користе сопствене приходе у складу са законом, **надлежни орган треба да преиспита основаност и оправданост постојања рачуна сопствених прихода индиректних корисника буџетских средстава** (установе културе, спорта и сл.) у случају када коришћење и расподела тих прихода није уређена посебним законима. Уколико буџетски корисник, у складу са посебним законима, остварује сопствене приходе надлежни орган локалне власти дужан је да води рачуна да тај корисник извршава расходе и издатке првенствено из тог и других извора, па тек онда из извора 01 – општи приходи и примања буџета (члан 52. Закона о буџетском систему).

Јавне приходе остварене по основу пружања услуга боравка деце у предшколским установама треба планирати на извору 01 - општи приходи и примања буџета. Како би предшколске установе могле да прате остварење ових прихода, односно извршавање обавеза родитеља по том основу, потребно је да надлежни орган јединице локалне самоуправе изводе о оствареним уплатама овог прихода на прописан рачун за уплату јавних прихода достављају предшколским установама.

Како би се подржао економски раст и осигурао одрживији и еколошки прихватљивији развој један од приоритета Владе биће и имплементација зелених пројеката и подршка програму зеленог раста. Такође, опоравак економија наших најзначајних спољнотрговинских партнера предвиђен за наредну годину позитивно ће се одразити и на домаћу привреду.

Макроекономска кретања у протеклом периоду под снажним су утицајем изласка из кризе изазване пандемијом и уласка у нову кризу услед конфликта у Украјини. Иако је у првој половини 2022. године остварен солидан раст БДП од скоро 4,0%, у овом периоду изостали су значајни негативни ефекти геополитичких дешавања на динамику домаће привредне активности.

Успорена динамика инвестиција и растућа инфлација, уз повећану неизвесност и смањену спољну тражњу, као и нешто слабија пољопривредна сезона, главни су фактори који су утицали на динамику економске активности током друге половине 2022. године. Ипак, и у таквим околностима остварен је раст БДП од 2,3% у 2022. години.

Макроекономска кретања почетком 2023. године генерално су на нивоу пројектованих. Министарство финансија процењује да ће раст БДП у 2023. години износити 2,5%, док ће у 2024. години убрзати на 3,5%, што је непромењено у односу на претходна очекивања. Инфлација је у марту 2023. године међугодишње посматрано достигла врхунац и износила 16,2%. У смеру смиривања инфлаторних притисака деловаће досадашње заоштравање монетарних услова, слабљење ефеката глобалних фактора који су водили расту цена енергената и хране у претходном периоду, као и успоравање увозне инфлације. Повратак инфлације у границе циља очекује се средином 2024. године.

На основу последњих пројекција Народне Банке Србије, Републичког Завода за статистику и Министарства финансија кретање макроекономских индикатора Србије дато је у следећој табели:

Основне макроекономске претпоставке за 2024. годину

	2023	2024
<i>БДП, млрд РСД</i>	8103,5	8773,6
<i>Стопа номиналног раста БДП, %</i>	14,3	8,3
<i>Стопе реалног раста БДП, %</i>	2,5	3,5
<i>Потрошачке цене годишњи просек, %</i>	12,5	4,9

Циљеви фискалне политике усмерени су на одржање фискалне стабилности и смањење учешћа јавног дуга у БДП. Средњерочни фискални оквир предвиђа постепено смањење дефицита опште државе на ниво од 1,5% БДП до 2026. године и пад учешћа јавног дуга на 52% БДП. У 2024. години предвиђен је дефицит у износу од 2,2% БДП. Располовив фискални простор у 2024. години биће опредељен за повећање пензија и плата у јавном сектору, наставк реализације приоритетних капиталних инвестиција, као и наставак пореског растеређења привреде.

Приликом планирања прихода локална власт је у обавези да исте реално планира, тј. потребно је поћи од остварења прихода за три квартала у 2023. години и њихове процене за задњи квартал те године, што представља основ за њихово увећање, при чему укупан раст прихода не сме да буде већи од номиналног раста БДП (**пројектовани номинални раст у 2024. години од 8,3%**). Изузетно, локална власт може планирати већи обим прихода, с тим што је у том случају **дужна да у образложењу одлуке о буџету наведе разлоге за такво поступање**, као и да образложи параметре коришћене за пројекцију таквих прихода (кретање запослености, просечне зараде, очекиване инвестиционе активности, промене у степену наплате пореза на имовину итд).

Уколико локална власт очекује приходе по основу донација, апропријације прихода и расхода (извор финансирања 05 и 06) може планирати у складу са очекиваним износом ових средстава. Апропријације прихода и примања, расхода и издатака из извора финансирања 07

– Трансфери од других нивоа власти, 08 – Добровољни трансфери од физичких и правних лица и 09 – Примања од продаје нефинансијске имовине могу се планирати у складу са реално очекиваним приливом средстава по тим основама.

Ненаменске трансфере јединице локалне самоуправе треба да планирају у истом износу који је био опредељен Законом о буџету Републике Србије за 2023. годину („Службени гласник РС“, број 138/22).

На основу члана 16. Став 1. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени Гласник РС“, број 103/15 и 72/19), Одељење за буџет и финансије Града Врања доноси **План поступног увођења родно одговорног буџетирања у поступку припреме и доношења буџета Града Врања.** До 2024. године предвиђено је да се заокружи процес поступног увођења родно одговорног буџетирања за све буџетске кориснике на свим нивоима власти. У складу са наведеном Законском одредбом, Град Врање доноси на годишњем нивоу План поступног увођења родно одговорног буџетирања, којим су дефинисани корисници буџетских средстава који поступно уведе родно одговорно буџетирање.

Корисници који су већ започели процес увођења родно одговорног буџетирања су у обавези да у својим финансијским плановима за 2024. годину обезбеде примену родно одговорног буџетирања **на најмање један програмски циљ и припадајуће програмске активности и пројекте и обезбеде унапређење програмске аструктуре на начин да у оквиру својих надлежности допринесу унапређењу родне равноправности.**

Другу групу чине буџетски корисници који су први пут укључени у процес родно одговорног буџетирања. Корисници имају обавезу да **дефинишу најмање један програмски циљ који доприноси унапређењу равноправности и дефинишу бар једну програмску активност/пројекат у оквиру програма који ће допринети постизању циља унапређења равноправности између жена и мушкараца.**

План се објављује на интернет страници Града Врања и доставља свим буџетским корисницима Града Врања.

Град Врање сваке године припрема и израђује **Грађански водич кроз буџет** који се може наћи на интернет страници Града. Грађански буџет представља сажет и јасан приказ Одлуке о буџету града Врања, која је по својој форми веома обимна и тешка за разумевање због специфичних појмова и класификација које је чине. Иако је немогуће објаснити целокупан буџет у краткој форми, Грађанским буџетом грађани се информишу о начину прикупљања јавних средстава и остваривања прихода и примања буџета Града, као и о начину планирања, расподеле и трошења буџетских средстава.

Имајући у виду обавезу корисника буџета да на основу праћења спровођења програма у складу са **Упутством за праћење и извештавање о учинку програма, програмских активности и пројеката,** израђују годишњи извештај о учинку програма, односно извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће године, неопходно је да се добијене информације користе за унапређење ефективности и ефикасности јавне потрошње. **Град Врање припрема годишње и полугодишње извештаје и добијени подаци представљају надоградњу система за планирање и израду програмског буџета.** У складу са општим

правилима о транспарентности, буџетски корисници су дужни да годишње финансијске извештаје о учинку објављују на својим интернет страницама.

Одредбом члана 15в Закона о финансирању локалне самоуправе („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 47/11, 93/12, 99/13, 125/14, 95/15, 83/16, 91/16, 104/16, 96/17, 89/18, 95/18 и 86/19, 126/2020, 99/2021, 111/2021 – др.закон и 124/2022 – усклађени дин.изн. у даљем тексту: Закон) прописано је да се највиши износи локалне комуналне таксе за држање моторних друмских и прикључних возила, осим пољопривредних возила и машина усклађују годишње, са годишњим индексом потрошачких цена који објављује републички орган надлежан за послове статистике.

Препоручује се свим буџетским корисницима да редовно прате и пријављују пројекте на основу конкурса које расписују надлежна министарства, фондови и међународне организације. Како би запослени могли да адекватно припремају предлоге пројеката за ванбуџетско финансирање и повећају шансе за одобрење истих, потребно је да темељно проуче приручнике за припрему пројеката који се финансирају из фондова Европске уније, амбасада, и других међународних организација . Приручници² су лако доступни на интернету а већина њих се може бесплатно преузети са званичног веб сајта Сталне конференције градова и општина (СКГО). Такође, буџетски корисници се могу консултовати са Канцеларијом за локални економски развој која има доста искуства у писању и реализацији пројеката који су финансирани из републичких фондова и међународних донација. Град ће обезбедити износ средстава неопходан за пројектно-техничку документацију и потребне дозволе, као и неопходна средства за учешће у пројекту (суфинансирање пројекта).

У наставку ћемо навести неке од најважнијих донатора код којих се може конкурисати у циљу доделе средстава:

- ЕУ фондови (<https://www.eufondovikonkursi.com/>);
- Амбасада Републике Бугарске у Београду;
(<https://podsticaji.rs/konkursu-za-dodelu-bespovratnih-sredstava-ambasade-republike-bugarske/>);
- Амбасада Сједињених Америчких држава у Београду (<https://rs.usembassy.gov/sr/>);
- Амбасада Јапана у Републици Србији (https://www.yu.emb-japan.go.jp/itpr_sr/donacije.html);
- Конкурсни гласник (<https://www.konkursi.rs/konkursi?opt=akt>).

Напомињемо да су ово неки од предлога донатора и да је потребно да културно-образовне институције редовно прате актуелне конкурсе.

Препоручује се и члановима Градског већа да, свако из свог ресора, редовно прати и конкурише код донатора како би се остварио што већи прилив средстава у буџет града и реализовао што већи број пројеката.

²Приручник за припрему пројеката из средстава ИПА линк: <http://www.suk.gov.rs/dotAsset/7306.pdf> , Приручник за израду логичке матрице, линк: <http://suk.gov.rs/dotAsset/7310.pdf> Припрема пројеката у складу са процедурама европске комисије, СКГО – програм Ексксејнц.

2. Опис планиране политике града Врања

У периоду од 2023. до 2025. године град Врање ће обављати изворне, поверене и пренесене надлежности у складу са Уставом Републике Србије и Законом о локалној самоуправи, као и другим законским и подзаконским актима којим се регулишу надлежности локалних самоуправа у Србији.

Приоритети у 2024. години су:

1. **Развој привреде и економије града** – Уважавајући реалност оснивања малих и средњих предузећа као носиоца развоја у будућности, и смањења незапослености, неопходно је подстаћи развој производних предузећа и привлачење страних и домаћих инвеститора. Економски раст и повећање запослености су, пре свега, детерминисани ангажовањем локалне заједнице у синергији са осталим секторима. Због тога треба унапредити рад локалне администрације у складу са потребама будућих инвеститора, убрзањем административних поступака и стварањем климе да су институције на располагању привреди, унапређењем рада „БИЦ-а“ (бизнис инкубатор центра), комплетним завршетком индустријске зоне (фекално – атмосферске канализације, тренинг центра, обилазнице и друго), изградњом и развојем сеоске и градске инфраструктуре – путне, водоводне, канализационе, телекомуникационе, електро-мреже и мреже даљинског грејања.
2. **Буџет и финансије** - Министарство финансија спроводи мере и активности у вези са контролом преузетих обавеза у јавном сектору што између осталог подразумева евидентирање, праћење и извештавање о неизмиреним обавезама. За обављање поменутих активности успостављен је информациони систем под називом Централни регистар фактура (ЦРФ). Град Врање редовно и у роковима који су у складу са Законом измирује своје обавезе. Закон о електронском фактурисању („Сл. гласник РС”, бр. 44/21, 129/21 и 138/2022 у даљем тексту: Закон) у члану 24. став 2. прописује: „Обавеза субјекта јавног сектора да прими и чува електронску фактуру издату у складу са овим законом, као и обавеза издавања електронске фактуре другом субјекту јавног сектора, примењују се од 1. маја 2022. године”. Закон о електронском фактурисању је **системски закон**, којим ће се, уз већ донете Закон о фискализацији и Закон о дигиталној имовини, знатно олакшати пословање привреди. Овај Предлог закона следи најбољу праксу преласка на електронско фактурисање коју примењују државе Европске уније, а њиме се унапређује **транспарентност, правна сигурност и конзистентност правног оквира који регулише област електронског фактурисања**. Како би се повећала флексибилност у смислу реаговања на поједине ситуације (блокаде рачуна, благовремена исплата зарада, благовремена исплата доспелих обавеза и слично), успостављање адекватног система финансијског управљања и контроле трошења новчаних средстава у складу са Законом о буџетском систему, сагледавање могућности уштеда по свим нивоима како на нивоу града тако и у оквиру јавних предузећа и установа, у том смислу увести **централизацију јавних набавки, што је кључ уштеда**, боља наплата потраживања како на нивоу града тако и у оквиру јавних предузећа и установа са циљем повећања ликвидности, на адекватан начин успоставити и организовати интерну ревизију, контрола попуњавања и правдања путних налога у складу са Уредбом о накнади трошкова и отпремнина државних службеника као и дефинисаних норматива за потрошњу горива службених возила. Наплата свих врста

потраживања (порез на имовину, заштита животне средине итд) од физичких и правних лица и на тај начин повећати изворне приходе. Провера фактурисања и наплате закупа јавне површине у смислу контроле уговора и провере динамике наплате истих, односно да ли постоје дефинисана средства обезбеђења у случају нередовне уплате од стране корисника. Провера уговора и висине цене закупа издатих непокретности. Контрола наплате по свим основама како не би дошло до евентуалног застаревања. Усклађивање базе података свих јавно комуналних предузећа са базом података локалне пореске администрације у циљу спречавања евентуалне појаве да се неком од корисника не врши фактурисање обавеза. Утврдити критеријуме и мерила за категоризацију и финансирање спортских организација и давање налога спортским организацијама да достављају извештај о наменском трошењу буџетских средстава. Инсистирање на електронској комуникацији и достављању свих донетих одлука како би се вршила уштеда на времену и штампању докумената.

3. **Развој пољоприведе и села** – Врање због својих природних карактеристика земљишта, климе и водних ресурсима велики потенцијал у пољопривредном сектору, који није у потпуности искоришћен. Први предуслов за то јесте побољшање инфраструктуре у селима у средњорочном периоду (стабилно електрично напајање, путна мрежа, комуникације, доступна градска пијаћа вода, канализација, школе, вртићи, здравствене амбуланте, културни и спортски садржаји, обнова домова културе тамо где су они стари, или изградњу нових тамо где их нема...). Припрема избалансираног плана улагања у свим насељима града, чиме би се недвосмислено подржало очување села и живота младих који у њима живе. Будућност којом морамо да тежимо у пољопривреди овог краја је она са већим газдинствима и савременом производњом која је више специјализована и фокусирана на захтеве тржишта. То је могуће само уз привлачење инвеститора, **бољем организовању у задруге и удружења, обезбеђивање простора задругама за рад и продају**. Врло је битно улагање у **прерађивачку индустрију**, где би град обезбеђивао инфраструктуру, а за узврат задруга или инвеститор био би обавезан да направи одређени број уговора са локалним произвођачима пољопривредних производа, сточна пијаца, агробизнис центар. **Обезбедити одређени проценат бесповратних средстава за удруживање кроз конкурсе**, и то како на локалном, тако и на регионалном нивоу, користећи пројектни приступ. Такође, посебну пажњу треба усмерити ка едукацији пољопривредника што јесте ефикасан и најбржи начин да се унапреди ситуација у одређеном сектору. Потребно је направити дугорочан план едукације, користећи што је могуће више различитих начина пласирања информација; стручна екскурзија, предавања, издавање публикација, организовање демонстрационих дана.

4. **Развој и унапређење инфраструктуре** – Наставити и убрзати поступак замене азбестних цеви. Решавање проблема снабдевања пијаћом водом грађана у тзв. трећој висинској зони, изградњом нове црпне станице, а тиме и изградњом нове водоводне мреже у тим деловима града. За Град је од великог значаја и проширење депоније Метерис.

Уређење паркова у граду. Изградња дечјих игралишта. Изградња нових и одржавање постојећих како малих, тако и великих спортских терена и уређење Спортско рекреативног центра. За развој инфраструктуре је неопходно доследно спровођење и потпуној реализација комуналног програма. У савременом свету велика се средства улажу у повећавање енергетске ефикасности. Повећањем енергетске ефикасности у свим сегментима, уз добијање енергетског пасоша, има за директну последицу велике уштеде електричне, а пре свега топлотне енергије, то све стимулативно делује

за прикључење нових потрошача, самим тим то доноси и нова средства у буџет Града.

5. **Здравствена заштита** – право на здравље и здравствену заштиту је једно од основних људских права. Због тога, неопходно је усвојити Локални План развоја здравствене заштите који би био у складу са републичким прописима који регулишу ову материју. Овај документ би дефинисао основне циљеве и правце развоја здравствене заштите на локалном нивоу. Ревитализација сеоских амбуланти. Наставити и даље у континуитету са финансијском помоћи вантелесне оплодње. Превентивна здравствена заштита и подржати све превентивне акције. Услед настале ситуације везане за пандемију заразне болести COVID-19, Министарство финансија даје препоруку јединицама локалне самоуправе да приликом припремања Одлуке о буџету имају у виду финансирање свих мера из своје надлежности које су неопходне за спречавање појаве ширења и сузбијања ове заразне болести, као и да приликом планирања расхода изврше распоред средстава у односу на обавезе чије је измирење приоритетно. Град Врање ће поступити у складу са датом препоруком.
6. **Социјална заштита** – У веома тешкој економској и социјалној ситуацији града Врања, посебно треба водити рачуна о најугроженијим социјалним категоријама, као што су особе са инвалидитетом, деца, стари, Роми и социјално угрожене породице. Полазна основа за вођење одговорне социјалне политике града Врања је пре свега усклађивање са Законом о социјалној заштити, Одлуке о правима из области социјалне заштите и социјалне сигурности грађана која се финансирају из буџета Града Врања, донете од стране Скупштине града Врања, као и њена измена и допуна. Права и услуге које су предвиђене овом одлуком се остварују преко Центра за социјални рад и Центра за развој локалних услуга социјалне заштите града Врања. Једнократна помоћ мора се исплаћивати континуирано и на време, с обзиром да се буџетом опредељују средства за ове намене. Потребно је финансирати и обезбедити следеће социјалне услуге: Помоћ у кући, Клуб за децу без родитељског старања, хранитеље, старатеље и усвојитеље, Клуб и дневни боравак за старе, Дневни боравак за особе са инвалидитетом (деца и омладина, одрасла и стара лица), Саветовалиште за подстицање развоја младих, Дневни боравак за децу и омладину са ометеношћу, Прихватилиште за одрасла и стара лица, Прихватилиште за жене и децу жртве насиља у породици и жртве трговином људима – сигурна кућа, Социјално становање у заштићеним условима. У зависности од стања у буџету, размотрићемо могућност суфинансирања за све пензионере изнад 65 година на једној општинској аутобуској линији. Побољшати квалитет народне кухиње и укључити што више добротвора за функционисање Народне кухиње. У сагледавању и подизању на виши ниво социјалне заштите на подручју града, не сме се изоставити и рад свих удружења особа са инвалидитетом, која уназад деценијама функционишу на подручју града, попут Удружења параплегичара, мутипла склерозе, глувих и наглувих, МНРО и многа друга. Сва удружења заједно и свако понаособ су најкомпетентнија у сагледавању потреба и могућности решавања проблема сваког свог члана.
7. **Образовање, култура, информисање и верска питања** – Град ће финансирати законом прописане обавезе у вези функционисања предшколског васпитања, основног и средњег образовања, обавезе из колективних уговора, али и обнову школских зграда и набавку наставних средстава. Улагати у образовање деце са посебним потребама а стручни кадар који ради са овом децом, појачати и финансијски редовно измиривати. Што се тиче културе треба дефинисати приоритете развоја културе у нашем граду. Можемо их поделити у два правца, један

је инфраструктурни развој а други анализа и развој културних манифестација. У области културе ће се наставити са планирањем и реализацијом културних манифестација као и обезбеђивање средстава за задовољење потреба у овим областима, нарочито оних манифестација које имају дугу традицију и афирмативне резултате у својој културној мисији. Повећаће се надзор над коришћењем тих средстава. Радиће се на утврђивању културних програма установа чији је оснивач Град. Предузимаће се мере на обезбеђивању заштите културних добара од значаја за Град. Подстицаће се развој културног и уметничког стваралаштва на територији Града, али и реконструкција и одржавање зграда и објеката установа културе чији је оснивач Град. У области информисања и верских заједница Град ће поштовати законске обавезе.

8. **Уциљу заштите животне средине** – Град ће донети Програм заштите животне средине за 2024. годину којим ће распоредити наменска средства и предузеће све неопходне мере доношењем плана са намером заштите и очувања воде, ваздуха, земљишта, јавних зелених површина, хуманог решавања проблема паса луталица, али и решавања проблема буке, отпада, хемијског загађења земљишта, и едукације и подизања еколошке свести наших грађана.
9. **Спорт** – приоритет је масовност бављења спортом свих узраста, посебно деце, младих, особа са инвалидитетом и старих. Укључивање што већег броја ученика у програме школског спорта у оквиру школских секција и ваннаставних спортских активности. Унапређења подршке клубовима и спортовима од посебног значаја за Врање у области квалитетног и врхунског спорта, користећи принцип „**Иста шанса за све**“, што се тиче финансирања спортских клубова. Подршка изградњи и адаптацији спортске инфраструктуре и обезбеђивање адекватних услова за бављење спортом. Опремање објеката за рекреативно бављење спортом спортским справама и реквизитима. Изградња, обележавање и одржавање стазе за шетњу, бицикличких стаза, јавних вежбалишта и теретана на отвореном, стаза за ролере, скејт паркова..
10. **Реформа Градске управе** – Брза, флексибилна и ефикасна Градска управа један је од основних предуслова привредног и друштвеног развоја Врања. Управо **ефикасност** Градске управе је основни принцип којим ћемо се руководити у будућности. Од рада Градске управе и јавних предузећа зависи функционисање читавог града и тај рад мора бити на највишем нивоу.

Сходно набројаним приоритетима и садржају Стратегије развоја града Врања утврђене су следеће приоритетне капиталне инвестиције које треба реализовати:

Табела – Приоритетни капитални пројекти у 2024. години

Рб.	Назив пројекта	Кратак опис пројекта	Предвиђен обим средстава
1	Изградња три котларнице на биомасу на територији града Врања и изградња инфраструктуре гасовода до града Врања	Ефикасније грејање грађана и правних лица уз већу еколошку и финансијску исплативост	10,2 мил еура (без вредности гасовода до града Врања)
2	Изградња система водоснабдевања и канализационе мреже на територији града Врања и у сеоским срединама	Изградња водоводне и канализационе мреже на територији града и у сеоским срединама уз помоћ Канцеларије за јавна улагања и реализација пројекта " Чиста Србија "	74,9 мил еура
3	Изградња Регионалног Центра за управљање отпадом за Пчињски округ	Изградња регионалног центра и комплетна прерада отпада применом иновативне технологије	19,5 мил еура

Капитални пројекти су пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за Републику Србију, односно локалну власт укључујући услуге пројектног планирања које је саставни део пројекта, обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, а у функцији су јавног интереса.

Капитални пројекти планирају се и укључују у буџет у складу са одредбама Уредбе о управљању капиталним пројектима („Службени гласник РС“ бр.51/19 и 139/22).

3. Процене примања и издатака буџета града Врања за буџетску годину и наредне две фискалне године

У наредној табели приказана је процена прихода и примања за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину:

Табела - Пројекција обима и структуре буџетских прихода и примања 2024-2026

Класа/Категорија/Група	Конто	ВРСТЕ ПРИХОДА И ПРИМАЊА	УКУПНА ЈАВНА СРЕДСТВА 2024.	УКУПНА ЈАВНА СРЕДСТВА 2025.	УКУПНА ЈАВНА СРЕДСТВА 2026.
1	2	3	4	5	6
300000		Пренета средства из претходне године	100,000,000	90,000,000	95,000,000
700000		ТЕКУЋИ ПРИХОДИ	2,868,300,000	2,961,750,000	3,007,200,000
710000		ПОРЕЗИ	2,167,400,000	2,222,600,000	2,253,500,000
711000		ПОРЕЗ НА ДОХОДАК, ДОБИТ И КАПИТАЛНЕ ДОБИТКЕ	1,671,100,000	1,699,400,000	1,713,900,000
713000		ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ	290,600,000	304,000,000	312,100,000
714000		ПОРЕЗ НА ДОБРА И УСЛУГЕ	118,700,000	129,200,000	134,500,000
716000		ДРУГИ ПОРЕЗИ	87,000,000	90,000,000	93,000,000
730000		ДОНАЦИЈЕ И ТРАНСФЕРИ	491,000,000	516,500,000	522,000,000
732000		ДОНАЦИЈЕ ОД МЕЂ. ОРГАНИЗАЦИЈА	1,000,000	1,500,000	2,000,000
733000		ТРАНСФЕРИ ОД ДРУГИХ НИВОА ВЛАСТИ	490,000,000	515,000,000	520,000,000
740000		ДРУГИ ПРИХОДИ	209,650,000	222,350,000	231,350,000
741000		ПРИХОДИ ОД ИМОВИНЕ	29,150,000	30,400,000	31,750,000
742000		ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ДОБАРА И УСЛУГА	121,800,000	126,950,000	130,100,000
743000		НОВЧАНЕ КАЗНЕ И ОДУЗЕТА ИМОВИНСКА КОРИСТ	37,000,000	40,000,000	43,000,000
744000		ДОБРОВОЉНИ ТРАНСФЕРИ ОД ФИЗИЧКИХ И ПРАВНИХ ЛИЦА	1,500,000	2,000,000	2,500,000
745000		МЕШОВИТИ И НЕОДРЕЂЕНИ ПРИХОДИ	20,200,000	23,000,000	24,000,000
770000		МЕМОРАНДУМСКЕ СТАВКЕ ЗА РЕФУНДАЦИЈУ РАСХОДА	250,000	300,000	350,000
790000		ПРИХОДИ ИЗ БУЏЕТА	0	0	0
800000		ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	20,700,000	26,250,000	27,800,000
810000		ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ ОСНОВНИХ СРЕДСТАВА	1,700,000	2,250,000	2,800,000
840000		ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ ПРИРОДНЕ ИМОВИНЕ	19,000,000	24,000,000	25,000,000
900000		ПРИМАЊА ОД ЗАДУЖИВАЊА И ПРОДАЈЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	100,000,000	120,000,000	110,000,000
910000		ПРИМАЊА ОД ЗАДУЖИВАЊА	100,000,000	120,000,000	110,000,000
920000		ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ ФИН. ИМОВИНЕ	0	0	0
	7+8+9	ТЕКУЋИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА ОД ЗАДУЖИВАЊА И ПРОДАЈЕ ФИН. ИМОВИНЕ	2,989,000,000	3,108,000,000	3,145,000,000
	3+7+8+9	УКУПНО ПРЕНЕТА СРЕДСТВА, ТЕКУЋИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА	3,089,000,000	3,198,000,000	3,240,000,000

Примања од задуживања града Врања су у оквирима које прописује Закон о јавном дугу, али је потребно наставити са јасном политиком управљања јавним дугом. Због тога је потребно да само они капитални пројекти који су кључни за функционисање и развој Града буду финансирани из кредита.

4. Обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана буџетских корисника за 2024. годину, са пројекцијама за 2025. и 2026. годину

Предлози финансијских планова буџетских корисника за 2024. годину попуњавају се на основу достављеног обима средстава – лимита од стране Одељења за буџет и финансије. Од буџетских корисника се очекује да одговорно и у складу са својим надлежностима а применом принципа штедње и рационализације расхода, као и могућностима укупног буџетског оквира, распореде предложени обим средстава по програмима, програмским активностима и пројектима. Укупан збир предлога не сме да прелази укупан предложени обим средстава додељен буџетском кориснику.

Уколико се услед доношења нових прописа укаже потреба за активностима, односно услугама који нису постојали у буџетима претходних година, а изискују повећање финансијских средстава потребних за њихову реализацију, буџетски корисник је у обавези да у оквиру садржаја програма, односно текућих активности или пројекта, детаљно образложи да се ради о новим активностима, односно услугама за које је потребно обезбедити средства изнад лимита утврђених овим Упутством.

Уколико корисник има потребе за додатним програмима, програмским активностима и/или пројектима, чије остварење премашује износ предложеног обима буџетских средстава, посебно ће те програме/програмске активности/пројекте исказати као захтев за додатно финансирање програма/програмске активности/пројекта.

У процесу планирања средстава мора се поштовати исказивање прихода и примања, односно расхода и издатака на основу система јединствене буџетске класификације, у складу са стандардним класификационим оквиром утврђеним *Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем* (Службени гласник РС, бр. 16/2016, 49/2016, 107/2016, 46/2017, 114/2017, 20/2018, 36/2018, 93/2018, 104/2018, 14/2019, 333/2019, 68/2019, 84/2019, 151/2020, 19/2021, 66/2021, 130/2021, 144/2022 и 26/2023). За примену програмске класификације потребно је користити шифре програма и програмских активности из Анекса 5 – Упутства за израду програмског буџета.

Планирање, извршавање и контрола финансијског плана буџетског корисника вршиће се на шестом нивоу економске класификације. Предложени износи средстава исказују се у апсолутним износима, с тим што се препоручује заокруживање износа на хиљаде динара (задње три цифре нуле).

Приликом припреме предлога финансијског плана треба имати у виду следеће параметре:

1. Законско уређење плата

Плате запослених у јавном сектору уређене су Законом о систему плата запослених у јавном сектору („Службени гласник РС”, број 18/16, 108/16, 113/17, 95/18, 86/19 и 157/20 и 123/21).

Плате запослених код корисника буџета локалне власти уређене су и у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 34/01, 62/06...113/17 - др.закон), Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима („Службени гласник РС”, бр. 44/08 - пречишћен текст, 2/12, 113/17 –др.закон и 23/18, 95/18- др.закон и 86/19 – др.закон и 157/20 и 123/21- др.закон).

Приликом обрачуна и исплате плата за запослене у предшколским установама и другим јавним службама (установе културе) примењује се Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 44/01...157/20 – др.закон, 19/21, 48/21 и 123/21- др.закон).

2. Законом уређена основица за обрачун плата

Приликом обрачуна и исплате плата запослених код корисника буџета локалне самоуправе власти примењују се основице према закључцима Владе Републике Србије, до почетка примене одредаба Закона о систему плата запослених у јавном сектору.

3. Планирање масе средстава за плате у одлукама о буџету за 2024. годину

Локална власт у 2024. години може планирати укупна средства потребна за исплату плата запослених које се финансирају из буџета локалне власти, тако **да масу средстава за исплату плата планирају на нивоу исплаћених плата у 2023. години**, а највише до дозвољеног нивоа за исплату плата у складу са чланом 43. Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС”, бр. 84/19 и 60/20-уредба).

Укупну масу средстава за плате треба умањити за плате запослених код корисника буџетских средстава које су се финансирале из буџета локалне власти са економских класификација 411 и 412, а више се не финансирају (због престанка рада корисника и сл.) односно за плате запослених који су радили код тих корисника, а који нису преузети у органе и службе управе или јавне службе чије се плате финансирају из буџета локалне власти на економским класификацијама 411 и 412.

Средства за плате задржана су на нивоу средстава планираних Законом о буџету Републике Србије за 2023. годину, а евентуална корекција износа планираних средстава за плате извршиће се у току буџетске процедуре на основу ревидиране Фискалне стратегије, Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину и процене потребних средстава за расходе за запослене за 2024.годину.

Средства за плате се планирају на бази броја запослених који раде, а не систематизованог броја запослених.

Уколико локална власт не планира у својим одлукама о буџету за 2024. и не извршава укупна средства за обрачун и исплату плата на начин како је наведено, министар надлежан за послове финансија може привремено обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица, док се висина средстава за плате не усклади са наведеним ограничењем.

Средства која су била планирана за новозапошљавање у 2024. години не могу се користити за повећање плата запослених који већ раде.

Као и у претходним годинама, и у буџетској 2024. години, **не треба планирати обрачун и исплату поклона у новцу, божићних, годишњих и других врста награда, бонуса и примања запослених** ради побољшања материјалног положаја и побољшања услова рада предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике буџетских средстава локалне власти, као и друга примања из члана 120. став 1. тачка 4. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17- УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) **осим јубиларних награда за запослене који су то право стекли у 2024. години и новчаних честитки за децу запослених.**

Такође, у 2024. години не могу се исплаћивати запосленима код директних и индиректних корисника буџетских средстава локалне власти, награде и бонуси који према међународним критеријумима представљају нестандартне, односно нетранспарентне облике награда и бонуса.

Остале економске класификације у оквиру групе 41 - Расходи за запослене, планирати крајње рестриктивно.

Локална власт је у обавези да у одлуци о буџету за 2024. годину, у делу буџета који садржи норме битне за извршење буџета, у посебној одредби исказе број запослених на **неодређено и одређено време, за које су у буџету локалне власти обезбеђена средства.** Уколико се изменама или допунама Одлуке о буџету локалне власти мењају подаци достављени у Прилогу 1, неопходно је доставити измењене (допуњене) табеле са образложењем и документацијом која потврђује да је било неопходно извршити одређене промене у односу на усвојену Одлуку о буџету.

- у оквиру групе конта 42 треба сагледати могућност уштеде, пре свега, у оквиру економских класификација 422 – Трошкови путовања, 423 – Услуге по уговору (Уговори о делу, Уговори о привременим и повременим пословима) и 424 – Специјализоване услуге, а настојати да се не угрози извршавање сталних трошкова (421 – Стални трошкови). Посебно је приликом планирања ове групе конта потребан крајње реалан приступ и са аспекта Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС”, бр. 119/12, 68/15, 113/17, 91/19, 44/21 и 44/21- др. закон, 129/21-др. закон, 130/21 и 138/22).

-

Како би се оствариле значајне уштеде у трошковима провизије свим буџетским корисницима се препоручује да налоге за пренос средстава подносе код локалне филијале Управе за трезор до **11:00 часова** како би се осигурао обрачун у РТГС систему

Народне банке Србије до 14:00 часова и тиме провизија била наплаћена по најнижој тарифи. Такође је потребно да се приликом преноса средстава за плате, дневнице и остала лична примања запослених на рачуне у пословним банкама врши пренос на једном збирном налогу по банци а да се списак примаоца са текућим рачунима и износима достави банци на раскњижење. Осим у хитним случајевима буџетски корисници не треба да подносе налоге за плаћање након **14:00 часова**. За више о трошковнику Управе за трезор видети на сајту www.trezor.gov.rs, у одељку Прописи – Тарифе.

Како би се смањила потрошња папира и тонера за штампање у интерној комуникацији што више користити електронску пошту и преносне медије. Налаже се свим буџетским корисницима да оспособе своје званичне е-маил адресе и да свакодневно проверавају пријем електронске поште. Нацрте радних докумената уколико је потребно, штампати на коришћеним папирима или обострано ако постоје техничке могућности. Такође је потребно размотрити престанак плаћања стручних публикација које нису од есенцијалне важности за рад запослених, као и престанак плаћања чланарина у удружењима и савезима које нису неопходне за рад буџетских корисника.

Угоститељске услуге и трошкове репрезентације, као чисте дискреционе расходе, планирати уз максималну штедњу и одговорношћу према пореским обвезницима који издвајају значајна средства из својих кућних буџета за функционисање органа Града.

- Средства за текуће одржавање опреме и објеката (**425**) планирају се по приоритетима.
- Износ субвенција у 2024. години треба планирати највише до износа који је опредељен буџетом за текућу годину. У оквиру субвенција неопходно је преиспитати све програме по основу којих се додељују субвенције. Приликом планирања средстава за субвенције и њихових намена посебно треба имати у виду све прописе који се тичу државне помоћи.
- Остали расходи (**група конта 48**) планирају се највише у износу који је опредељен Одлуком о буџету града Врања за 2023 . годину, али са детаљним образложењем и уз искључење једнократних расхода. **Износе треба прилагодити буџетима пројекта чије се финансирање захтева.** Приликом планирања наведених расхода треба имати у виду да се услед недовољног износа средстава на економској класификацији 483 – Новчане казне и пенали по решењу судова, иста повећава смањењем осталих економских класификација, на којима је, због наведеног, неопходно прилагодити преузимање обавеза, како би се на тај начин спречило стварање доцњи.

5. Финансијска помоћ Европске уније (ИПА I и ИПА III)

Један од извора финансирања пројеката на локалном нивоу је и финансијска помоћ Европске уније, у оквиру спровођења помоћи према правилима инструмента претприступне помоћи (ИПА I и ИПА II), а у складу са Законом о потврђивању Оквирног споразума између Владе Републике Србије и Комисије Европских заједница (ИПА I), („Службени гласник РС – међународни уговори“, број: 124/07) и Закона о потврђивању Оквирног споразума између Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА II) ("Службени гласник РС – међународни уговори" број: 19/14).

На основу финансијских споразума потписаних између Владе Републике Србије и Европске комисије, који се односе на спровођење пројеката претприступне помоћи неопходно је обезбедити одговарајући износ средства националног учешћа.

Директни корисници средстава буџета локалне власти, у случају када су крајњи корисници програма и пројекта инструмента претприступне помоћи, дужни су да обезбеде износ националног учешћа према правилима уговарања и набавки које дефинише и објављује Европска комисија за спровођење спољних акција (тзв. PRAG правила). Процедuru јавних набавки спроводи Тело за уговарање (Министарство финансија - Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава ЕУ).

У моменту планирања финансијских средстава намењених за национално учешће на локалном нивоу у оквиру одобрених пројеката и програма, потребно је поштовати следећа правила:

- Корисници буџетских средстава одговорни су за правилно планирање, у складу са предвиђеном динамиком спровођења, износа расхода и/или издатака за финансирање учешћа Републике Србије у спровођењу финансијске помоћи ЕУ;
- Буџетски корисници, који не испланирају довољан износ средстава за финансирање учешћа Републике Србије у спровођењу финансијске помоћи ЕУ, морају да изврше преусмеравање средстава са других својих апропријација и/или програма ;
- Средства планирана за финансирање учешћа Републике Србије у спровођењу финансијске помоћи ЕУ не могу се користити у друге сврхе;
- Имајући у виду да је реализација годишњег ИПА програма вишегодишња и да се не подударе са националном буџетском годином, потребно је распоредити одређена средства из једне године буџета ЕУ у неколико година буџета Републике Србије у складу са Планом јавних набавки и уговором дефинисаном динамиком спровођења;
- Буџетски корисници расходе и/или издатке планирају у оквиру шифре пројеката и програма за које је предвиђено финансирање из извора 01 – општи приход буџета (за део којим се финансира национално учешће).

- У складу са Оквирним споразумима, Република Србија мора да обезбеди средства за надокнаду нерегуларно утрошених средстава (као последицу неправилности или превара), у случају када није могуће наплатити настале дугове, па у складу са наведеним буџетски корисници планирају расходе и/или издатке на име покрића надокнаде нерегуларно утрошених средстава у складу са процењеном вредношћу исте (која је настала као последица неправилности или превара), а у случају када није могуће наплатити настале дугове, на економској класификацији 485 - Накнада штете за повреде или штету нанету од стране државних органа, у оквиру шифре програма и пројекта.
 - У случају да су буџетски корисници потписници уговора о бесповратним средствима (грантова) одговорни су и за планирање трошкова на извору 01 на име насталих нерегуларности.
 - Приликом планирања средстава за национално учешће не треба у предлогу финансијских планова урачунавати трошкове ПДВ .
 - Буџетски корисници одговорни су и за планирање трошкова на извору 01 на име камата због кашњења у плаћању и пенала/казни које настају приликом спровођења програма и пројекта.
 - За уговоре о радовима, у случају да је потребно да се обезбеде средства на име трошкова за додатне и/или неподвижене радове, неопходно је да буџетски корисници планирају већи износ националног учешћа, у складу са процењеном вредношћу додатних и/или неподвижених радова.
 - За FIDIC уговоре о радовима неопходно је да у 2024. години буџетски корисници планирају средства на извору 01 за покриће трошкова комисије за решавање спорова.
 - У складу са релевантним финансијским споразумима и Планом јавних набавки Сектора за уговарање и финансирање програма из средстава ЕУ Министарства финансија, као и у складу са уговором дефинисаном динамиком спровођења, буџетски корисници локалне власти у обавези су да обезбеде средства националног учешћа.
- Набавку административне опреме и других основних средстава за редован рад који се не сматрају капиталним инвестицијама у смислу вишегодишњих пројеката, потребно је планирати уз максималне уштеде – само за набавку неопходних средстава за рад. Неће се извршити плаћање из буџета Града за набавку опреме која није планирана финансијским планом на почетку године и није прецизно наведена у образложењу. Приликом планирања набавке информисати се о свим алтернативним изворима финансирања као што су конкурси и фондови међународних организација, републичких органа и других донатора. Финансирање набавке неопходне опреме вршити из буџета Града уколико су исцрпљене све могућности финансирања из донација, спонзорства и сопствених прихода.
 - У складу са чланом 54. став 3. Закона сви буџетски корисници могу преузети обавезе по уговору:

- само за капиталне пројекте у складу са предвиђеним средствима из прегледа планираних капиталних издатака буџетских корисника за текућу и наредне две буџетске године садржаним у општем делу буџета за текућу годину.

Сходно наведеном, буџетски корисници који планирају реализацију капиталних пројеката морају доставити списак капиталних пројеката са процењеном вредношћу на прописаним обрасцима – Табела – Преглед капиталних пројеката за период од 2024-2026. године, како би након разматрања, били уврштени у План капиталних инвестиција. **Градско веће доноси закључак о капиталним пројектима који ће бити наведени у општем делу Одлуке о буџету града Врања.** Овакво Законско решење је уведено са циљем да се спречи самовољност руководиоца буџетских корисника приликом преузимања обавеза за капиталне пројекте без одобрења надлежног извршног органа.

- у току 2024. године процедура за преузимање обавеза прописана Упутством о раду трезора подразумева да буџетски корисник чији се пројекат налази на листи Капиталних пројеката у општем делу буџета, подноси Захтев за преузимање обавеза и тек по одобрењу истог, уколико је у складу са одобреном квотом и планом извршења буџета, покреће јавну набавку односно приступа процедури потписивања уговора – преузимања обавезе.

Овако поступање осигурава да планско извршавање буџета и могућност буџета града Врања да одговори обавезама у тренутку њихове доспелости.

Да подсетимо, капиталним пројектима се сходно Одлуци о доношењу смерница за ревизију капитално инвестиционог Плана („Службени гласник града Врања“ бр. 2/12) сматрају инвестиције веће од 50.000 € у динарској противвредности. За сва остала улагања у основна средства захтев се подноси на прописаним обрасцима у оквиру програмске активности у којој су исказани сви расходи за функционисање органа, посебног пројекта уколико је од већег значаја за буџетског корисника или захтева за додатна средства уколико лимитом одобреним од стране Одељења за буџет и финансије недостају средства.

- Расходи који се финансирају из сопствених и осталих прихода корисника морају бити у висини процењених сопствених прихода, односно мора постојати равнотежа између планираних прихода и расхода, тако да расходи не могу бити ни већи, ни мањи од пројектованих прихода из сопствених и осталих прихода. **За кориснике је исказивање расхода који се финансирају из других извора који нису буџетски (сопствени приходи, донације и слично), посебно важно, с обзиром да су у складу са Законом, предвиђене посебне апропријације у Одлуци о буџету из наведених износа прихода. Услов за коришћење остварених сопствених прихода за одређену намену, биће да је расход планиран у буџету. С обзиром на смањену пројекцију прихода буџетски корисници ће неминовно морати да недостајућа средства за финансирање обезбеђују из осталих извора.**

- Уколико се не може проценити тачан износ очекиваног прихода из појединог извора, тада ће се он означити са 1.000 динара. То правило ће важити и за планирање расхода који ће се извршавати уколико се дати приход оствари.

Избор између програма, програмских активности и пројеката вршиће се уз помоћ принципа ефикасности, ефикасности и економичности трошења буџетских средстава, али и мерила која одражавају развојне приоритете и стратешке циљеве града за период 2023 – 2025. године. Градско веће ће се изјашњавати о поднетим предлозима финансијских

планова и програмима рада у процесу утврђивања предлога Одлуке о буџету града Враћа за 2024. годину.

У складу са чланом 40. Закона, Одељење за буџет и финансије је одредило трогодишње лимите за све буџетске кориснике који представљају највиши износ предлога финансијских планова. **Сви буџетски корисници су у обавези да се придржавају утврђених лимита приликом израде предлога финансијских планова.** Уколико одређени лимит није довољан за реализацију планираних програма и активности у 2024. години, буџетски корисник подноси Захтев за додатна средства на обрасцу Табела - Захтев за додатна средства са детаљним образложењем и извором финансирања из кога ће се финансирати додатне активности. О захтевима за додатним средствима одлучује Градско веће на предлог Одељења за буџет и финансије. У предстојећој табели дат је трогодишњи обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана за буџетску годину, са пројекцијама за наредне две фискалне године:

Табела – Лимити укупних расхода и издатала по корисницима за период 2024– 2026 године у 000 дин³

Раздео	Функција	Опис	План за 2024.	План за 2025.	План за 2026.
1	2	3	4	5	6
1	111	СКУПШТИНА ГРАДА	26,000	24,000	25,000
		УКУПНО ЗА РАЗДЕО 1	26,000	24,000	25,000
2	111	ГРАДОНАЧЕЛНИК	17,500	19,000	19,500
		УКУПНО ЗА РАЗДЕО 2	17,500	19,000	19,500
3	111	ГРАДСКО ВЕЋЕ	19,000	19,500	20,000
		УКУПНО ЗА РАЗДЕО 3	19,000	19,500	20,000
4	330	ГРАДСКО ПРАВОБРАНИЛАШТВО	21,000	22,000	22,000
		УКУПНО ЗА РАЗДЕО 4	21,000	22,000	22,000
5	620	ГРАДСКА УПРАВА (програми 1,2,7,11,12,13,14 и 15)	1,434,000	1,480,000	1,500,000
5	810	КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ (део програма 14)	1,500	2,000	2,000
5	421	ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ (програм 15)	25,000	26,500	27,000
5	550	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ПРОГРАМ 6)	210,000	220,000	222,000
5	620	ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ (програм 17)	17,000	18,000	18,500
5	411	ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ (програм 3)	19,000	20,000	21,500
5	912	ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ (програм 9)	145,000	148,000	149,000
5	920	СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ (ПРОГРАМ 10)	98,000	102,000	103,000
5	810	ГРАДСКА ОПШТИНА ВРАЊСКА БАЊЕ	60,000	65,000	65,000
5	160	МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	10,500	11,000	11,000

Раздео	Функција	Опис	План за 2024.	План за 2025.	План за 2026.
1	2	3	4	5	6
5	473	ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА	62,000	65,000	66,000
5	820	БИБЛИОТЕКА БОРА СТАНКОВИЋ	49,000	51,000	53,000
5	820	ПОЗОРИШТЕ БОРА СТАНКОВИЋ	59,000	61,000	62,000
5	820	ИСТОРИЈСКИ АРХИВ	43,000	44,500	45,000
5	820	НАРОДНИ МУЗЕЈ	38,000	39,500	40,000
5	820	НАРОДНИ УНИВЕРЗИТЕТ	25,000	26,500	27,500
5	820	ШКОЛА АНИМИРАНОГ ФИЛМА	14,000	15,000	15,500
5	911	ПРЕДШКОЛСКО ОБРАЗОВАЊЕ	510,000	530,000	533,000
5	10	ЦЕНТАР ЗА РАЗВОЈ ЛОКАЛНИХ УСЛУГА	68,000	69,000	70,000
5	70	ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД	45,000	45,500	46,000
5	810	СПОРТСКИ ОБЈЕКТИ	46,000	48,000	49,000
5	820	КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНИ ЦЕНТАР	20,000	21,000	22,000
		УКУПНО ЗА РАЗДЕО 5	2,999,000	3,108,500	3,148,000
6	330	ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА	4,500	5,000	5,500
		УКУПНО ЗА РАЗДЕО 6	4,500	5,000	5,500
		УКУПНА БУЏЕТСКА СРЕДСТВА	3,087,000	3,198,000	3,240,000

У складу са чланом 41. став 3. Закона о буџетском систему, Одељењу за буџет и финансије следећи индиректни корисници ће доставити непосредно своје предлоге према овом упутству: **предузеће „Слободна зона“ и Туристичка организација**. Сви остали индиректни корисници подносе предлоге финансијских планова својим надлежним директним корисницима. Индиректни корисник буџетских средстава од кога стручна служба у органу управе надлежном за финансије непосредно тражи податке из овог упутства, одговоран је за његово достављање тој служби у прописаном року.

Средства за издатке за основне и средње школе и Центар за социјални рад, који су индиректни корисници буџета Републике Србије, у захтевима се исказују на економској класификацији 463 – Трансфери осталим нивоима власти. Истовремено, за ове кориснике достављају се и сводни подаци исказани према врстама расхода у табелама 1, 2, 3. и 4. који су садржани у износу исказаном на економској класификацији 463.

Пројекти и манифестације у култури се финансирају на основу Правилника о начину, мерилима и критеријумима за избор пројекта из области културе и уметности који се финансирају и суфинансирају из буџета града Врања („Службени гласник града Врања“ бр. 17/2010 од 05.07.2010.), са евентуалним изменама.

Социо-хуманитарне организације (МНРО, Удружење параплегичара, МОГИН, Црвени Крст, СУБНОР и остала удружења са седиштем на територији Врања) **подносе своје предлоге након расписивања јавног конкурса** за финансирање или суфинансирање програма и пројеката из области друштвеног и хуманитарног рада које расписује Градско веће у складу са Правилником о критеријумима и поступку доделе средстава из буџета града Врања за реализовање програма и пројеката удружења у области друштвеног и хуманитарног рада објављеног у „Службеном гласнику града Врања“ бр. 22/2012 од 09.07.2012. године и евентуалне измене. Пријаве се подносе на прописаним обрасцима, а

јавни конкурс се објављује у Службеном гласнику града Врања, најмање једном медију – штампани локални медиј или регионална телевизија, и на званичној интернет презентацији Града. Социо-хуманитарне организације су дужне да након реализације одобреног програма односно пројекта сачине извештај о реализацији.

Финансирање медија од локалног и регионалног значаја вршиће се путем јавног конкурса у складу са Законом о јавном информисању и медијима.

Буџетски корисник не попуњава податке односно не планира расходе за субвенције, буџетску резерву, солидарну стамбену изградњу, изборе и рад политичких странака.

Предлог за израду финансијског плана за 2024. годину састоји се од:

- Табеле 1. - Програм
- Табеле 2. - Програмска активност
- Табеле 3. - Пројекат
- Табеле 4. - Захтев за додатна средства – програмска активност/пројекат
- Табеле 5. – Плате и број запослених, укључујући Т1, Т2, Т3, Т4, Т5,Т6 и Т7
- Табеле 6. - Преглед капиталних пројеката за период од 2024-2026. године
- Писано образложење за сваки појединачни захтев рашчлањено по контима.

Директни корисник буџетских средстава одговоран је за благовремено достављање овог упутства и табела индиректним корисницима буџетских средстава у њиховој надлежности, као и за прикупљање финансијских планова индиректних корисника буџетских средстава, и њихово обједињавање. Тако обједињени финансијски планови свих индиректних корисника буџетских средстава достављају се такође у прописаном року.

Буџетски корисник доставља предлог финансијског плана расхода за 2024. годину у форми која подразумева **насловну страну са називом и адресом буџетског корисника и податке достављене у прописаним табелама и на начин како је то утврђено овим Упутством.**

Потребно је у писаном делу истаћи специфичности и потешкоће које су биле везане за реализацију финансијских планова у претходној години како би се избегле одређене грешке у будућности.

6. Смернице за припрему средњорочних планова буџетских корисника

Ради боље приоритизације пројеката и рационалнијег коришћења ограничених буџетских средстава града Врања потребно је да сви буџетски корисници посвете већу пажњу и више времена активности планирања. Са друге стране, средњорочно планирање је законска обавеза. Последично, неопходно је да сви буџетски корисници одреде приоритетне пројекте из своје надлежности а који су усклађени са Стратегијом развоја града Врања и Планом капиталних инвестиција.

7. Поступак и динамика припреме буџета града Врања и предлога финансијских планова буџетских корисника

У складу са одредбама Закона, по доношењу Фискалне стратегије и Упутства за израду одлуке о буџету локалне власти од стране Министарства финансија, јединице локалне самоуправе доносе Упутство за израду буџета за своје буџетске кориснике. Упутство треба да садржи следеће елементе:

1. основне економске претпоставке и смернице за припрему нацрта буџета јединице локалне самоуправе;
2. опис планиране политике локалних власти;
3. процене примања и издатака буџета јединице локалне самоуправе за буџетску годину и наредне две фискалне године;
4. обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана директног корисника средстава буџета локалних власти за буџетску годину, са пројекцијама за наредне две фискалне године;
5. структуру и елементе финансијског плана буџетског корисника;
6. смернице за креирање садржаја буџетског програма;
7. шифре и називе циљаних буџетских програма на основу којих ће се правити оперативни и финансијски планови буџетских корисника, као и обим и структуру буџетских средстава која ће бити расположива за њихово реализовање у пракси;
8. смернице за припрему средњорочних планова директних буџетских корисника;
9. поступак и динамику припреме буџета јединице локалне самоуправе и предлога финансијских планова директних буџетских корисника.

На основу садржаја Упутства за припрему буџета, директни буџетски корисници израђују предлог финансијског плана и достављају га локалном органу управе надлежном за финансије. Предлог финансијског плана се састоји из писаног објашњења и табела које су саставни део овог упутства. Приликом попуњавања ових образаца, поред распоређивања средстава утврђених предложеним обимима, корисници планирају и расходе који се финансирају из других извора.

Индиректни буџетски корисници су обавезни да припреме предлог финансијског плана на основу смерница које се односе на буџет јединице локалне самоуправе. **Финансијски планови индиректних корисника буџетских средстава достављају се директним буџетским корисницима у року који одреди надлежни директни буџетски корисник и чине саставни део предлога финансијског плана директног буџетског корисника.**

Предлози финансијских планова директних буџетских корисника морају бити достављени надлежном органу који руководи процесом планирања најкасније до 15. септембра 2023. године. Одељење за буџет и финансије може да тражи податке непосредно од индиректног буџетског корисника о његовом финансирању, који су неопходни за припрему нацрта одлуке о буџету.

Након што у датом року прикупи сва потребна документа и инфомације, Одељење за буџет и финансије отпочиње процедуру разматрања предлога и захтева корисника буџетских средстава. Оно се врши на основу њихове усаглашености са циљевима локалне политике утврђене Упутством, предложеним обимом њихових примања и издатака, као и анализом других података и објашњења који се налазе у предлогу финансијских планова.

Ради добијања коначног увида у обим и структуру буџетских средстава, локални орган управе надлежан за финансије сагледава садржај ревидиране Фискалне стратегије. Ревидирана Стратегија садржи и преглед ненаменских и наменских трансфера из буџета Републике Србије појединачно за сваку јединицу локалне самоуправе у земљи. **Локални орган управе надлежан за финансирање треба да уради, а потом и достави нацрт одлуке о буџету надлежном извршном органу до 1. новембра текуће буџетске године.**

Извршни орган локалне власти дужан је да утврди предлог одлуке о буџету и да га локалној скупштини проследи најкасније до 15. новембра. Уколико надлежни извршни орган локалне власти не достави предлог буџета локалној скупштини, она има право да самостално припреми и донесе акт о буџету, чиме је онемогућена парализа у

функционисању законодавног тела услед политички узрокованих проблема или лошег рада носилаца извршне власти. То мора бити урађено **најкасније до 20. децембра** текуће буџетске године. **Пет дана касније, локални орган управе надлежан за финансије дужан је да достави Одлуку о буџету Министарству финансија.**

Имајући у виду да процес буџетирања чини важан сегмент стратешког управљања јединицом локалне самоуправе, процедуре финансијског планирања везане су за процедуре стратешког и оперативног планирања. Због тога, израда програмског буџета почиње још у првом и другом кварталу године, када се утврђују кључне детерминанте, полуге, субјекти и елементи управљања финансијским и другим системима Града.

8. Начин исказивања родне анализе буџета локалне власти

Члан 2. тачка 58в) Закона дефинише родно одговорно буџетирање – представља увођење принципа родне равносправности у буџетски процес, што подразумева родну анализу буџета и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равносправности.

Чланом 28. Прописано је да се приликом припреме програмског модела буџета дефинишу родно одговорни циљеви и родни индикатори, којима се приказују планирани очекивани доприноси програма, програмских активности и пројеката у остваривању родне равносправности. Ова одредба Закона треба бити примењена у предлозима финансијских планова за 2024. годину.

Увођење родно одговорног буџетирања примењиваће се на буџетске програме и кориснике града Враћа сходно Плану поступног увођења родно одговорног буџетирања који ће донети Одељење за буџет и финансије.

Одабрани буџетски корисници треба да ураде родну анализу расхода и издатака и за 2024. годину. Буџетски корисници који су укључени у процес родно одговорног буџетирања у 2024. години су:

- Градска управа Града Враћа:

- Програм 3 – Локални економски развој,
- Програм 4 – Развој туризма,
- Програм 5 – Пољопривреда и рурални развој,
- Програм 8 – Предшколско васпитање и образовање,
- Програм 9 – Основно образовање,
- Програм 10 – Средње образовање,
- Програм 11 – Социјална и дечија заштита,
- Програм 12 – Здравствена заштита,
- Програм 13 – Развој културе и информисања,
- Програм 14 – Развој спорта и омладине,
- Програм 15 – Опште услуге локалне самоуправе,
- Програм 16 – Политички систем локалне самоуправе.
- Програм 17 – Енергетска ефикасност.

На основу родне анализе буџетски корисници треба да формулишу, у оквиру једног или свих програма који чине њихову програмску структуру, најмање један циљ и одговарајуће индикаторе који адекватно мере допринос циља унапређењу равносправности између жена и мушкараца, тако да сви индикатори који се односе на лица буду разврстани по полу. Ради лакше израде могуће је користити Националну стратегију за родну

равноправност за период од 2016. до 2020. године са Акционим планом за период од 2016. до 2018. године.

Линк Плана увођења родно одговорног буџетира је:

- <https://www.vranje.org.rs/uploads/files/2250-302-plan-postupnog-uvodjenja-rodno-odgovornog-budzetiranja-u-postupku-pripreme-i-donosjenja-budzeta-grada-vranja-za-2024god.pdf>

9. Напомене у вези са попуњавањем прописаних образаца

Све коришћене табеле⁴ морају се доставити у штампаном облику. Штампане табеле морају имати печат и потпис функционера директног корисника буџетских средстава. Буџетски корисници који немају услова за попуњавање аутоматизованих образаца, могу попунити бланко обрасце (без падајућих менија и формула) који се такође налазе на градском сајту.

Приликом попуњавања аутоматизованих табела треба водити рачуна о следећем:

- **Прво што је потребно урадити јесте да се у Табели 1.- Програм из падајућег менија одабере сектор и програм који се реализује преко буџетског корисника, како би се касније подаци за програмске активности и пројекте аутоматски учитавали.**
- У табелама 2. 3. и 4. се у првом делу образаца из падајућих менија подешавају називи прог. активности и шифре функција.
- Уколико у оквиру једног програма буџетски корисник реализује више програмских активности, потребно је да се „Sheet“**Таб.2. – праграмска активност** ископира онолико пута колико има програмских активности. Копирање целог Sheet-а се врши тако што се десним кликом на назив “Sheet“-а отвара падајући мени где треба изабрати опцију „Move or copy“, након тога отвориће се прозор где у доњем левом углу треба чекирати опцију „Create a copy“. На исти начин се копирају „Sheet“-ови за нове пројекте и захтева за додатна средства .
- Како би се поједноставио приказ циљева и индикатора препоручује се буџетским корисницима да за сваку програмску активност/пројекат дефинишу по један циљ и један до највише три индикатора којим ће се мерити остваривање циља. У обрасцима се налазе падајуће листе циљева и индикатора који служе као помоћ буџетским корисницима приликом попуњавања, међутим уколико расположиви циљеви и индикатори изискују значајне утрошке времена и других ресурса за прикупљање, буџетски корисници у сарадњи са надлежним директним буџетским корисником и Службом буџета могу дефинисати и друге циљеве односно индикаторе.
- Приликом попуњавања финансијских плананова у обрасцу се налазе празни редови испод сваке групе конта (411000, 412000, 421000 итд) која се отварају опцијом „Unhide“ а непотребна скривају опцијом „Hide“. Детаљно техничко упутство за попуњавање образаца је приложено уз обрасце на сајту Града.
- При уношењу износа наводе се само цели динарски износи, без износа пара.
- Не уносе се зарези, односно тачке за одвајање хиљада, с обзиром да су поља форматирани тако да се ови сепаратори аутоматски додељују по уношењу цифре.

⁴Обрасци и табеле које одређени буџетски корисник не користи за припрему предлога финансијског плана није у обавези да доставља у штампаном облику.

- Приликом уношења цифара, треба користити број „0” (нула) са нумеричке тастатуре, а не слово „О” (у том случају рачунар приликом учитавања података не препознаје унос као број).

9.1 Табела 1. – Програм

- **Овај образац попуњава директни буџетски корисник** (надлежни орган у Градској управи и чланови градског већа за чије надлежности не постоји служба у оквиру Градске управе)
- Након избора сектора и програма аутоматски ће се учитати шифра програма и сврха. Ова опција код бланко образаца није омогућена.
- У пољу „Основ“ се уносе прописи којима се уређују надлежности буџетског корисника које се тичу конкретног програма.
- У пољу „Опис“ потребно је унети укратко послове односно надлежности које обавља директни буџетски корисник а односе се на изабрани програм, као и индиректне буџетске кориснике који преко својих програмских активности и пројеката доприносе реализацији програма. Такође је потребно навести укупан број корисника/чланова којима буџетски корисници, у оквиру конкретног програма, пружају услуге у току године.
- У пољу „Одговорно лице за спровођење програма“ се уноси име и презиме члана Градског већа у чијој је надлежности изабрани програм, евентуално руководилац органа у Градској управи уколико изабрани програм није у надлежност ниједног члана Градског већа.
- **Циљеве, индикаторе, листу програмских активности/пројеката и изворе финансирања програма дефинише надлежни директни буџетски корисник, на основу достављених предлога програмских активности и пројеката од стране индиректних буџетских корисника.**
- У пољу „Циљ“ треба изабрати један од понуђених циљева и највише три индикатора из падајућег менија. Циљеви програмских активности и пројеката индиректних буџетских корисника треба да доприносе реализацији циља програма. Циљ програма увек треба да буде унапређење квалитета и квантитета јавних услуга које се пружају локалној заједници а индикатори којима се мери остваривање циља програма укупан број пружених услуга, укупан број корисника, или покривеност насеља/становништва/домаћинства/корисника јавним услугама које се односе на изабрани програм.
- У трећем делу директни буџетски корисник приказује списак програмских активности и пројеката које су предложили индиректни буџетски корисници, водећи рачуна о утврђеним лимитима који су дефинисани овим упутством. За исту програмску активност коју реализују више буџетских корисника (као што су установе у култури, образовању, туризму итд...) треба збирно унети планирани износ који чини збир појединачних износа те програмске активности код индиректних буџетских корисника.
- Извори финансирања програма се такође приказују збирно на основу предлога индиректних буџетских корисника. У бланко обрасцима листа извора финансирања није доступна те је потребно да за адекватно попуњавање извора финансирања буџетски корисници примењују члан. 8. Правилника о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем ("Сл. гласник РС", бр. 16/2016, 49/2016, 107/2016, 46/2017, 114/2017, 20/2018, 36/2018, 93/2018, 104/2018, 14/2019, 33/2019, 68/2019, 84/2019, 151/2020, 19/2021, 66/2021, 130/2021, 144/2022 и 26/2023).

9.2 Табела 2. – Програмска активност

- Овај образац попуњавају сви индиректни буџетски корисници и службе у оквиру Градске управе које директно реализују програмске активности дефинисане у процесу припреме буџета за 2024. годину.

- Како би сви потребни елементи за овај образац у електронском облику били активирани потребно је у табели 1. - Програм изабрати сектор и програм коме припада програмска активност коју реализује буџетски корисник.

- у пољу „Сврха“ треба навести које потребе становништва задовољава буџетски корисник кроз изабрану програмску активност (разлог постојања).

- у пољу „Основ“ треба навести прописе који се односе на конкретну програмску активност и буџетског корисника

- у пољу „Опис“ треба укратко навести које јавне услуге пружа буџетски корисник у оквиру изабране програмске активности и ко су корисници тих јавних услуга, такође је потребно навести, за програмске активности у оквиру којих се планирају средства за функционисање буџетског корисника, за које намене се предвиђају средства у буџету Града (расходи за плате, сталне трошкове, трошкове путовања, текуће одржавање и сл.)

- У пољу „Одговорно лице за спровођење програмске активности“ треба навести име и презима руководица индиректног буџетског корисника односно руководиоца службе у оквиру градске управе која директно реализује програмску активност.

- У пољу „Циљ“ треба дефинисати циљеве који су у директној вези са циљем програма. Неопходно је да индиректни буџетски корисници, за исту програмску активност, заједно са директним буџетским корисником дефинишу циљ и индикатор/е који ће се пратити код свих индиректних буџетских корисника. За установе у култури, с обзиром на различите делатности, препоручује се дефинисање индикатора који су заједнички за све буџетске кориснике нпр. процењени број посетилаца/корисника услуга у култури у току године или број планираних културних манифестација. За установе у образовању приликом дефинисања циљева и индикатора треба водити рачуна о надлежностима локлане самоуправе према Закону о основама система образовања и васпитања, а то је пре свега обезбеђивање услова за функционисање установа, те је потребно дефинисати циљеве и индикаторе којима се мери успешност локалне самоуправе у обезбеђивању услова за нормално функционисање установа у образовању (нпр. број решења санитарних инспекција о хитној санацији објеката, укупан број дана у школској години у којој школе нису радиле, укупан број дана у којима су рачуни школа били у блокади, број постојећих рампи за кретања ученика са инвалидитетом у односу на потребан број итд). За буџетске кориснике који се баве управљањем комуналном и саобраћајном инфраструктуром неопходно је дефинисати једноставне циљеве као што је нпр. „унапређење квалитета саобраћајне инфраструктуре“ и индикаторе као што су нпр. укупан планирани број км за асфалтирање или одржавање у току године. На исти начин дефинисати циљеве и индикаторе за канализациону/водоводну мрежу (број новоизграђених метара), за јавну расвету (дужина новоизграђене јавне расвете или % штедљивих светиљки у односу на укупан број) , одржавање јавних површина (површина у м² која се одржава) итд.

- У трећем делу се уносе појединачни расходи буџетског корисника за трогодишњи период. Испод сваке групе конта (411000, 412000, 421000 итд) се налазе празни редови који се опцијом „Unhide“ отварају за попуњавање расхода на шетоцифреном нивоу. У аутоматизованим обрасцима је унета листа конта из Контног плана за буџетски систем, док у бланко обрасцима та опција није омогућена.

9.3 Табела 3 - Пројекат

- Овај образац попуњавају сви индиректни буџетски корисници и службе у оквиру Градске управе које директно реализују предложени пројекат. С обзиром да су пројекти у истој хијерархијској равни са програмским активностима потребно је направити јасну разлику између њих. Наиме, на програмске активности се алоцирају расходи буџетских корисника који настају услед обављања послова и процедура које се спроводе континуирано сваке године током целе године, док на пројекте алоцирају расходи за послове који се раде у одређеном временском периоду у току године и то не сваке године. Други критеријум је важност неке инвестиције, манифестације или заједничке реализације пројеката са међународним организацијама или републичким нивоом власти за буџетског корисника које треба посебно исказати у буџету, како би се боље вршила реализација и мониторинг пројекта уз већу транспарентност. Појединачне пројекте релативно мале вредности у односу на укупан финансијски план буџетског корисника, не треба исказивати посебно већ збирно у оквиру програмске активности чији је опис сличан описима тих пројеката.
- Како би сви потребни елементи за овај образац у електронском облику били активирани потребно је у табели 1. - Програм изабрати сектор и програм коме припада пројекат који реализује буџетски корисник.
- У пољу „Шифра пројекта“ поред шифре програма која се аутоматски учитава унети шифру пројекта П1,П2,П3... према приоритетима. Одељење за буџет и финансије накнадним шифрирањем пројеката утврђује коначну програмску класификацију за све пројекте у буџету.
- Попуњавање сврхе, основа, описа, циљева, индикатора и финансијског плана пројеката се врши на исти начин као што је описану у одељку 6.2.

9.4 Табела 4 – Захтев за додатна средства

Захтев за додатна средства пружа директном и индиректном кориснику буџетских средстава могућност да тражи недостајућа средства за финансирање:

- редовних трошкова функционисања и недовршених пројеката из претходне године који се по процени директног корисника буџетских средстава не могу подмирити из оквира предложеног обима буџетских средстава за 2024. годину;
- нових пројеката по приоритетима чије финансирање се не може подмирити из оквира предложеног обима буџетских средстава за 2024. годину;
- набавку опреме за рад, софтвера и капиталних инвестиција вредности веће од 50.000€
- програмских активности и пројеката чије се финансирање планира из других извора, као што су донације, односно трансфери.

Прво што је потребно урадити приликом попуњавања овог обрасца је одабрати из падајућег менија у другом реду обрасца захтев за додатна средства - програмска активност или пројекат.

За недостајућа средства редовних програмских активности и започетих пројеката није потребно попуњавати циљеве и индикаторе уколико су они већ дефинисани у табелама 2. и 3.

Примера ради, уколико корисник има три захтева за додатно финансирање – попуњава три Табеле 4, у пољу „Сврха“ наводи разлог подношења захтева (повећање броја запослених, текуће одржавање – кречење, трошкови осигурања итд.) у пољу „Основ“ се наводи пропис, уговор, сагласност надлежног органа или други правни акт који налаже неопходност обезбеђивања додатних средстава. У пољу „Опис“ укратко навести најважније

детерминанте захтева и приоритет у односу на остале захтеве за додатна средства (први, други, трећи ... итд)

Копирање захтева за додатна средства се врши на исти начин као што је то објашњено у општим напоменама на почетку одељка 6.

У писаном образложењу, **поред правног основа за извршавање наведеног расхода**, потребно је детаљно образложити разлог подношења захтева и дати аргументацију која би требало да да одговоре на следећа питања:

- Да ли постоји потреба;
- На који начин може да буде измирена;
- У чему се огледа приоритет ове потребе у односу на друге.

9.5 Табела 5. – Плате и број запослених

Овај образац попуњавају директни и индиректни буџетски корисници чије се зараде обезбеђују у буџету града Врања. Обрачун зарада мора бити у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима, закључцима Владе РС, закључцима Градског већа и Комисије за спровођење мера у вези са утврђивањем поштовања донетих аката органа града у вези са обрачуном и исплатом зарада изабраних, именованих, постављених и запослених лица и осталим прописима којима се уређују обрачун зарада код буџетских корисника.

Табеле Т1, Т2, Т3, Т4, Т5, Т6 и Т7 су саставни део Упутства Министарства финансија.

9.6 Табела 6. - Преглед капиталних пројеката за период од 2024-2026

У оквиру **Табеле 6.– Преглед капиталних пројеката за период 2024 - 2026. године** потребно је навести све капиталне пројекте за које постоји реална могућност да се реализују у наредном трогодишњем периоду од стране буџетског корисника. Сходно последњим изменама Закона о буџетском систему није дозвољено преузимати обавезе за реализацију капиталних пројеката који се не налазе у општем делу Одлуке о буџету па је потребно да буџетски корисници наведу шири списак капиталних инвестиција и да у образложењу наведу приоритете за уврштавање у општи део буџета.

На званичној интернет презентацији града www.vranje.org.rs можете преузети у ексел формату документ под називом „Обрасци за припрему предлога финансијског плана за 2024. годину“ у коме се налазе све потребне табеле за подношење предлога финансијског плана за 2024. годину

Препоручује се свим буџетским корисницима, како би направили уштеду у папирологији, да приликом попуњавања прописаних образаца, редове са контима која остају празна уклоне опцијом „Hide“. За све додатне информације и техничку помоћ око попуњавања прописаних образаца у електронској форми можете се обратити на телефон Одељењу за буџет и финансије на број : 017/402-309.

10. Успостављање новог информационог система за праћење, контролу и извештавање о извршењу буџета јединица локалних самоуправа

У складу са циљевима Владе Републике Србије, Програмом реформе управљања јавним финансијама као и усаглашавањем са одредбама Закона о буџетском систему, Управа за трезор у оквиру својих надлежности успоставила је информациони систем за праћење, контролу и извештавање о извршењу буџета јединица локалних самоуправа.

Систем пружа увид у Одлуке о буџету јединица локалних самоуправа, увид о расположивим средствима по утврђеним апропријацијама као и контролу извршења до износа расположивих апропријација.

Евидентирањем расхода и издатака на основу података из платног промета Управе за трезор обезбеђује се дневно праћење усклађености коришћења средстава у односу на усвојене Одлуке о буџету, не ремети се надлежност локалних власти у извршавању својих буџета и онемогућава се реализација плаћања која нису у складу са расположивим износима на апропријацијама.

Јединице локалне самоуправе имају одговорност у погледу тачности података које уносе у ИСИБ АП ЈЛС тј. да исти морају у свему одговарати усвојеној Одлуци о буџету, изменама и допунама Одлуке о буџету (ребалансу) и акту о привременом финансирању, као и обавезу да приликом извршења буџета у свему поступају у складу са важећим законским прописима.